

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 8 korona
 Helyben: Félévre 12
 Helyben: Egy évre 20
 Postán: Negyedévre 9
 Postán: Félévre 13
 Postán: Egy évre 22

Felolós szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Felhők.

— nov. 11.

Nem lehet az igazság megsértése nélkül azt állítani, hogy derűs az ég. Egy pillanatig tán tisztulni látszott; de ma már megint sűrű felhők gomolygának a politikai lát-határon.

Nem használ itt a takargatás semmit. A levegő tele van villa-mossággal és ez a parlament nem képes dolgozni, alkotni többé!

Tisza István gróf minden ereje, fiatalos heve is ki fog előbb-utóbb merülni s a vége mégis az lesz, a mi kikerülhetetlen, hogy fel kell oszlatni a házat és ki kell írni az új választásokat.

Az ellenzék kimondta a küzdelem folytatását és Kossuth Ferenc oly taktikai ügyességgel intézte el a kérdést, hogy a pártbomlást megakadályozta, mert a béke hívei bent maradhatnak és a harc hősei a párt keretein belül szabadon folytathatják az obstrukciót.

Az ellentálló küzdelem tábora ez idő szerint ismét száznál több képviselőből áll.

A honvédelmi miniszter elrendelte a sorozást; de ha a rend és béke helyre nem áll, rendelete nem lesz végrehajtható s mire törvényes alapot nyer, az idej sorozások teljesítésére nem lesz már idő.

A törvényhatóságok sem fog-nak szó nélkül meghajolni. Debrecen város törvényhatósági közgyűlése még ezen a héten valószínűleg megismétli korábbi határozatát s megtiltja az önkéntesen fizetett adók elfogadását.

A helyzet oly súlyos, hogy a békés kibontakozásra ismét kevés a remény.

A rend és parlamenti munka-képesség helyreállításának egyetlen lehetséges módja az új választások kiírása.

Hiába kerülgetjük ezt a nagy árkot, ezen át kell ugrani. Ha ma nem, hát holnap.

Legokosabb lenne a költség-

vetési felhatalmazás és az ujone-jutalék vita nélküli megszavazása s ezzel a képviselőháznak királyi kéz-irattal való elnapolása jövő évi márciusig.

Tavasza pedig megtartani a választásokat.

Ha pedig az ellenzék téli vá-lasztásokat akar, az indemnitás és ujonejutalék megszavazása után akár még ebben az évben is meg lehet a nemzetet kérdezni, hogyan dönti el a vitát.

Mert így, amint a vita most huzódik, meddő, tehát felesleges minden további szó.

A felhőket már csak a nemzet akarata oszthatja el.

Az új kormány.

Irta: Mikszáth Kálmán.

A régi kormány hosszú betegség után megtért őseihez.

Nem irunk a miniszterekről egyen-kint nekrológot. Egy-egy kormány olyan, mint a csillár, együtt égnek a villamos körtői s a milyen fényt együtt tudnak kiadni, annyira világos a horizon. Hogy egyik-másik körte nagyobb lángot adott ki, az mellékes. Sok tisztelet kíséri Wlas-sics Gyulát s Darányi után sok nyom marad.

A régi kabinetből csak Lukács László lépett át az ujba is, a ki kedves embere a királynak s nélkülözhetlen az országra nézve. Megmaradt továbbá a szelid Plósz Sándor, a kinek a fiókjában olyan javaslatok vannak, melyekhez minden képzelhető jelölt kicsinek érezte magát.

Az ujból sem új már Hieronymi Károly, ki az utolsó időkben kimagasló szerepet játszott az ó-szabadelvűek élén s most a kereskedelmi tárcát válalta el. Hieronymi egyike az ország legokosabb embereinek, azokból való, a kik soha-sem kopnak el. Volt már államtitkár a közlekedésügyi miniszteriumnál, volt számvéviszéki elnök Szapáry alatt, a Wekerle-kabinetben mint belügyminisz-ter működött, állott vasutak élén, bank élén s mindenütt nagy tehetségnek bi-zonyult. De igazi helyén csak most van e tárcánál, mert ugyszólván ő az egyet-len magyar államférfiu, a ki a kereske-delem szövevényes vérkeringését az ana-tomus pontosságával ösmeri: most 62 éves, de még ruganyos, agilis, nagy munkaerő. Evei nem vonnak le értéké-

ből, de hozzáadnak, mert gazdag tapasztalatok állnak a háta mögött. Törvény-tiszteletét s egyszersmind egyénisége vonzó erejét az mutatja legjobban, hogy mikor belügyminiszter volt, kétszer bu-kott meg egy-egy választó kerületben (tisza eszközökkel dolgozva), míg ellen-ben a most folyó országgyűlésre, mikor hatalom nélkül állott, pusztán személyé-nek imponáló erejével, két előkelő kerü-let (Csaca és Szatmár) ajándékozta meg mandátumával. Hieronymitól sokat vár az ország és méltán. A modern idők államháztartásaiban a kereskedelmi mi-niszternek kell értenie a régi alchimisták titkát, az aranycsinálást.

Nem egészen új miniszter Berze-vicz Albert sem, a ki a most elvállalt vallás- és közoktatásügyi tárcának Tre-fort és Csáky idejében államtitkára volt s már akkor letette a próbát, hogy ki-tűnő kultuszminiszter lesz. Berzeviczy közéletünknek ama nemes alakjaihoz tar-tozik, kik a nemzeti ideálok korában né-pesítették azt be, kiknek nem kellett megbízás vagy hivatalos jellegű kiküldé-tés, hogy valamit csináljanak a közjó érdekében. E férfiakat maga a természet jelölte ki bizonyos feladatokra. A Csen-geryek, Kemény Zsigmondok nem visel-tek állásokat, hanem dolgoztak az orszá-gért a nélkül, hogy valamely dieten clas-sisba lettek volna sorozva. Berzeviczy Albert, a mióta nem volt is kultuszál-lamtitkár, azóta is folyton kulturált esi-nált. Mozgott, buzgózkodott, lelkesített, anketirozott, könyvet írt, irodalmi társa-gban elnökölt, szoborbizottságokban ta-nácskozott, tanügyi kérdésekhez hozzá-szólt, beszédeket tartott a közművelődesi egyletek közgyűlésein. Egy szóval majd-nem csak azt csinálta, a mit most fog, mint a hogy az arany voltaképen már akkor is pénz, mikor még nincs ráverve a király képe.

Az új miniszter erős talentum, nagy látkörü ember és jeles szónok. Előkelő megjelenése van, szép férfias külsejű, csak hideg ember, nagyon hideg ember, hidegebb, mint a miniszterelnök s ezen-felül ünnepléses. (A miniszterelnök épen nem az.)

Karrierje már eddig is egyike a leg-fényesebbeknek, volt már a kormány tagja, mint államtitkár, birta a Ház bi-zalmát, mint a parlament alelnöke (méltóságjeljes nyugalommal, körültekintő okossággal és gyors, erélyes kijelentések-vel tudott elnökölni), egyik legszeretettebb országgyűlési képviselője a főváros hiva-talnokmentes VIII-ik kerületének, azon-felül már évek óta belső titkos tanácsosa őfelségének. Tiszteletreméltó jelleme nagy tehetségeivel párosulva, őt nemcsak a par-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségek-nél** légzőszervek hurutos bajainál, ugmint idült **béonchitis, számarhurut** és külö-nösen **lábbadozóknál influenza után** ajánljatik. Emel az etvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegünkint 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantl ceggel legyen ellátva!

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

lament, hanem az egész magyar közélet vezéralakjai közé emelte, több már alig lehet, de a nemzeti kulturára még nagyon ráférnek a többletek.

Szerencsésnek kell elismerni a földmívelési tárcára nézve a Tallián Béla kinevezését. Talliánt két szóval meglehet rajzolni: *Okos ember, a ki kedves is*, nem az elméleti principiumok embere, hanem a gyakorlati élet figyelmes szemlélője, a kinek éles szeme van a bajok felismerésére s azonfelül elég érzéke van magyar orvosságot kifundálni a gyógyulásra.

Tallián most ötvenkét éves, de még ruganyos fiatal embernek látszik s lesznek a karzaton olyanok is, a kik őt fogják tartani a legszebb miniszternek (Ambár Tisza Istvánnak is lesz ottan pártja.)

Erélyes, parancsolni tudó ember, de azt oly megvesztegető modorban teszi, hogy öröm neki szót fogadni.

Az adminisztrációt kitűnően ösmeri, mert az aljegyzőségtől és szolgabírósigatól fel a főispánságig mindenféle poszton szolgálta a vármegyét. Torontált, Somogyot, Békést. A népet is ösmeri alaposan, mert török-kanizsai birtokát maga kezeli, mintaszerűen, a hol közelről látja az alföldi szocializmus növekedését, a munkás viszonyokat, stb.

Ezekkel egyszer-kétszer a Házban és a sajtóban is foglalkozott, általános figyelmet keltve. Tallián kiváló ember, urias, előkelő megjelenésével, élénk temperamentumával, gyors felfogásával és éles ítélőképességével, melyek a házelnöki székben is vonzalmat és elismerést szereztek részére. Tallián kiváló lenne még akkor is, ha bármilyen gazdagok volnának használható parlamenti erőiben, de a kegyetlen emberpusztítás után, amit az obstrukció véghez vitt a legközelebbi időkben, Tallián becsese fokozatos növekedett. Reméljük, hogy a nagy moloch, a parlamentarizmus, a ki előbb-utóbb mindent fölfal, sokáig megkíméli.

Ritka esetet jegyezhetünk fel a honvédelmi tárcánál. Egy katona karriert csinál egy beszéddel! Nyiry Sándor

vezérőrnagy, a Ludovika Akadémia parancsnoka egy magyar tüztől szikrázó beszédet mond a király jelenlétében és ezzel felkelti maga iránt az általános figyelmet és Tisza István beülteti a kabinetjébe miniszternek. Ez legalább egy kis reciprozitás. Mikor még civilek voltak a honvédelmi miniszterek (Szende, Ráday) azon a pretextuson kerültek be, hogy valamikor karddal is esőrómpöltek, illő tehát, hogy megforduljon a dolog s ezentul a katonai miniszterek jogcime valami szónoklatból vegye a származását. Vezérőrnagy Nyiry jó magyar ember. (Az a hír szállong róla, hogy nem tud talán németül sem.) Sokáig volt Debreceben ezredes (a minthogy látszik is rajta a debreceni koszt.)

Alacsony, mozgékony, kurta nyaku, tagbaszakadt ember, kopasz, kerek magyar közbakaféj, valóságos kinestári koponya, mely semmit se mutat, de a melyből két fényes, okos szem mosolyog.

Nyiry természetesen egészen „home novus“ a parlamenti világban, de mégsem egészen „szűz“, mert mint báró Bauer közös hadügyminiszter egykori hadsegédének a kilencvenes évek elején az ő feladata volt, hogy a magyar delegációban a civilek beszédjeit Bauernek tolmácsolja. (Hát mégis csak tud németül.)

Az élénk, mozgékony „öreg ur“ egyébiránt a miniszterelnököt kivéve, a legfiatalabb tagja a kabinetnek, mert csak ő van innen az ötven éven. Azt mondják, nagy tehetségű katona és ropant higgadt, de a mellett schlagfertig, a mit majd csak akkor tudunk meg alaposan, ha az öreg Thaly Kálmán kezd neki közbeszólni.

Utolsóinak maradt Cseh Ervin, a horvát miniszter. Az egyetlen kálvinista egész Horvátországban. Cseh Ervin nem új miniszter. A Széll-kabinetnek volt tagja és egy fontos lépésre határozta magát: megházasodott és leköszönt. A Khuen-aera alatt a mézesketek élte és megint egy fontos lépésre határozta magát: visszajött miniszternek. Természetesen semmit se változott. Ő még mindig

Cseh Ervin és még mindig az egyetlen kálvinista Horvátországban. De a szeméi a nagy világító szeméi mintha még nagyobbak volnának.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 10.

A mai ülés ismét szavazással kezdődik: ismét van tehát mód a később való megjelenésre. A különböző bizottságokat kell egy-két taggal kiegészíteni s ezeknek a megválasztása nyitja meg a mai ülést. A folyosón egyébként sokat beszélnek a Kossuth-párt tegnapi határozatáról és komolynak jellemzik a helyzetet. Pozitívumokról azonban egyelőre nincs szó, csak találgatásokról, a mik mind a ház elnapolása, sőt feloszlata körül keringenek.

Bizottsági tagok választása.

Féltizenegyor nyitja meg Perczel Dezső elnök az ülést és miután felolvastatja a múlt ülés jegyzőkönyvét, bejelenti, hogy több bizottságba új tagok választása vált szükségessé, ez pedig névszerinti szavazással most fog megtörténni. A bizottságok közül a közoktatásügyi és a horvát regnikoláris bizottság tagjaira horvátok nem szavaznak.

Ugron Gábor: Zavarok elkerülése végett ajánlja, hogy a horvátok külön szavazzak.

Perczel elnök: Hivatkozik az eddigi szokásokra.

Ugron Gábor: Ragaszkodik indítványához.

Perczel elnök: Elfogadja ezt és elrendeli, hogy a horvátok külön szavazzanak.

Ezzel megkezdődik a szavazás, mely csaknem délig tart el és melynek eredményeképpen az egyes bizottságokba a következő új tagok választottak be:

Az I-ső bíráló bizottságba Kelemen

A „Szarvak ellen biztosító társaság“.

Irta: Széki Ákos.

A st.-louisi világkiállításnak legfő látványossága nem a kormányozható léghajók, a milliomosok e játékszerei lesznek, hanem — egy női kalap lesz. Semmi egyéb, egyszerűen egy női kalap. Hanem a kalap nem egyszerű. Egyszerű női kalap nincs és ha női fejben esetleg egyszerű kalapot látnak, az férfi kalap, amelyet nő visel.

Azt, hogy ez a kalap a világkiállítás kluja lesz, több okból merjük következtetni. Először is abból, hogy kiállítója a „Szarvak ellen biztosító társaság“, amely tíz millió dollárnyi tőkével most van alakulóban. Másodszor pedig ez a kalap egymagában, egy különös pavillonban lesz kiállítva. A pavillon ugyanis egy óriási szívet ábrázol, amelynek csucsán folytonosan, ámbár vizzuhatag ömlik rá, fehér láng lobog, hiven jelképezve az olthatatlan szerelmet. Az óriási szív közepébe pedig egy minden pallosnál nagyobb hétélű tör lesz ütve és a sebből szakadatlanul, óriási cseppekben hullik alá a vér, jelképezve a mérhetetlen szenvedést.

Nem lehet tagadni, hogy a kiállító társulat igazgatósága kitűnően érti a jelképesbeszédet.

A mélyen tisztelt olvasónk azonban talán inkább arra kíváncsiak, milyen lehet hát az a kalap, amelyet annyi millió közül érdemesnek találnak arra, hogy abban a sokat mondó pavillonban kiállítsák?

Gondolható, hogy nem mindennapi látványosság. Anyaga nyers selyem; különösen becsessé teszi az, hogy természetlőt fogva tengerzöld színű. A selymerek egy különös faja, amely nem eperfákon, hanem egy ritka csalánon él, eresztí azokat a páratlan színű és fényű szálakat, amelyeknek kilogrammja ötszáz dollár. Az alakja olyan, mint a tenger hullámjái széle két oldalt kissé szélesen perdül fel és eddig teljesen szokatlan díszszel van megrakva, amelyeknek minden darabja a tenger régiótól való, azok közül a szinpompás lények közül, emelyeket két világ: az állat és növényvilág igényel magának. Különösen feltűnő egy mogyorónyi igaz gyöngy, amely vérvörös korálcsoport tövében a szivárvány minden színében tündöklő bölesőjéből ragyog elő. A kalap baloldalának minden ékesége, mintha a tovahuzódó hullám hagyta volna a parton, egy ökölyi nagyságu rózsaszínű csiga.

Azt hiszem senki sem találja túlszának azt a véleményemet, hogy ez a kalap magában is a kiállítás kluja lesz — a gyengébb nemhez tartozó látogatók

előtt. De a férfiak előtt is az lesz, ha elárulom hogy ez a kalap Appleton Oliváé volt, akinek rendkívüli szépsége annyira elragadta a hidegvérű yankeket is, hogy némelyek nemzeti tulajdonú akarták nyilvánítani.

Brown Tamás, a milliomos fong-rafgyáros azonban úgy vélekedett, legyenek csak nemzeti tulajdonok a kaliforniai faóriások, meg a jellosztoni esodapark, s szép Olivia pedig legyen az ő kizárólagos sajátja. Amint gondolkozott, úgy is cselekedett.

Mászter Appleton éppen a New-York-Herald lepedőnyi iverbe volt temetkezve, Brown Tamás belépett, minél fogva látogatója nem láthatott belőle egyebet, mint az asztalra rakott cipőt. Jól nevelt férfiú léttére nem háborgatta az olvasót, hanem széket huzva maga alá, egy kis látesővön keresztül olvasni kezdte a hirlap feléje fordított oldalát. Szerencsére hamarosan fordítani kellett Mászter Appletonnak s ez alkalommal észrevette, hogy az újság tulsó oldalán is van valaki, aki nyugodtan felállva, bemutatta magát:

— Brown Tamás.

— Yes.

— 10 000 000 dollár.

— Soli-yes! Ez kissé élénkebben hangzott, ami Brown Tamást egészen felbátorította.

Béla, Rétyi Mihály; A II-ikba Barta Odón; A VI-ikba Molnár Jenő; A VII-ikbe Justh Gyula. Igazságügyi bizottságba Barta Odón, Bizony Akos, Fejér Antal, Tomasics Miklós. Kérvényi bizottságba Mukics Simon. Közigazgatási bizottságba Baross Jusztin, Gulner Gyula, gr. Khuen Héderváry Károly. Közgazdasági bizottságba Molnár Akos. Közlekedési bizottságba Malatinszky György. Közoktatásügyi bizottságba Blaskovics Ferenc, Rátkay László. Mentelmi bizottságba Mayer Károly, Olay Lajos. Munkásügyi bizottságba Justh Gyula, gr. Wickenburg Márk. Naplóbíró bizottságba Jákey Zsigmond, Rudnay Sándor, Osszeférhetlenségi bizottságba Popovics V. Isván. Pénzügyi bizottságba Barta Odón, Hegedüs Sándor, Heltai Ferenc, Justh Gyula, Komjáthy Béla, Kossuth Ferenc, Wlassics Gyula. Számvizsgáló bizottságba Putnok Mór. Véderő bizottságba Hammersberg László. Zárszámadás vizsgáló bizottságba Gál Sándor, Komjáthy Béla. Erzsébet-szobor bizottságba Justh Gyula, Rátkay László, Wlassics Gyula. A Horvát-Szlavon-Dalmátországgal kötendő pénzügyi egyezmény előkészítésére kiküldött országos bizottságba Barta Odón, Khuen Héderváry Károly gr. Kossuth Ferenc, Széll Kálmán,

Egy nemzetiségi beszéd.

A napirend szerint ezután a miniszterelnök programjához való hozzászólás következik. Vlád Aurél román nemzetiségi képviselő az első felszólaló. Csaknem üres padok előtt fog bele beszédébe. Minden élet künn lüktet a folyosón.

Vlád Aurél: Nincs abban a helyzetben, hogy az új kormány iránt bizalommal legyen, Különösen azt hibáztatja hogy a kormány az általános választó jogot nem akarja behozni s teszi ezt különösen a nemzetiségektől való félelmében. Ez az oka, hogy nem kodifikálják az egyesülési és gyülekezési jogot. Ez a szabadelvűpártnak a nemzetiségek iránt való testvéri szeretete. Csak a minap tiltották be a szerb radikálisok egy gyü-

lését. Parlamenti országban elsőrendű kellék, hogy az állampolgároknak állampolgári jogokat megadjanak. Mi — ugymond — addig nem nyugszunk meg, míg a jogokat meg nem kapjuk. Ilyen körülmények között lehet az ember s ha ennek kifejezést adunk, azt mondják hogy agitálunk. Hát mi nem agitálunk a magyar állam egysége és a magyar állameszme ellen, hanem csakis a közigazgatás szükkeblősége ellen. (Helyeslés balról.)

Rátér ezután a miniszterelnöknek a nemzetiségekre vonatkozó kijelentéseire. Ismétli, ők nem izgatnak a magyar állam ellen, elvárják tehát, hogy az állam is megadja nekik a módot érvényesülésre a maguk anyanyelve mellett. Csak mostanában írták a lapok, hogy Hunyad megyében szitják ismét a forradalmat. Ebből egy szó sem igaz. Bánffy idejében egy nemzetiségi osztály volt szervezve, melynek egyéni dolga se volt, csak hogy az agent provocateur szerepét játssza, hogy így a magyar közvéleményt ellenünk izgassák és a külföld előtt meggyanusítsák őket. Bánffy azt értette nemzetiségi politika alatt, hogy mindenki beolvadjon a fajmagyarságba.

— Ugy is kell lennie! Meg is lesz!

— kiáltják balról.

Vlád Aurél: A haza iránt mi hivek vagyunk.

Egy hang jobbról: Mondja azt hogy magyar haza.

Vlád Aurél: Természetes, hogy magyar haza. Csak maguknak van közös hazájuk. (Taps a baloldalon. Nagy láрма Elnök csönget.)

Eppen Kossuth Ferenc szólalt fel itt a Házban a nemzetiségek ellen, azt mondván, hogy a közoktatásügyük nem való az ő kezükbe. Beszédét azzal végzi, hogy a kormánynak sem multjában, sem jelenében nem lát biztosítékot az ország java iránt s azért nincs is bizalommal iránta.

Hock János kritikája.

Hock János: Vlád beszédéhez fűzve szavait kijelenti, hogy a nemzetiségekkel

szemben őt nemcsak az igazság, hanem a szeretet is vezérli. A képviselőház nyitva áll minden állampolgár előtt.

Veszeloyszky tót nemzetiségi képviselő: Hisz maga akarta kidobni Vládót! És mit keresett Nagyszombatban? (Zaj.)

Hock János: Uraim, ne tessék ez értelmetlen közbekiáltásokra hallgatni. Eppen én voltam az, a ki a kidobálás ellen szoltam és Nagyszombatban kulturális gyűlésen voltam. De én kérdelem, (szól Hock Veszeloyszky felé fordulva) ön mit keres itt az ön programjával?

Olay: Gyalázat! Hogy mer itt így beszélni Veszeloyszky. Rendre! (Nagy láрма elnök csönget, majd mikor Veszeloyszky többször közbeszól, rendreutasítja Veszeloyszkyt.)

Hock János ezután kifejti, hogy arra nem szabad módot adni, hogy nemzetiségi képviselők itten agitacionális célokra használják fel mandátumukat. — Vannak a nemzetiségeknek jogos kívánságaik is. De nem a magyar állam a hibás, hogy e kívánságaik nem teljesülnek, hanem egyes tisztviselők a hibásak, a kik visszaélnak, a rendszer a hibás. Így történik aztán, hogy visszaélt tisztviselők miatt az állam ellen izgulnak a nemzetiségek. Kifejti ezután, hogy a külföldön is lássák, — micsoda jogaik vannak itt a nemzetiségeknek. Majd így folytatja. Nem óhajt többé e tárgyal foglalkozni, mert ugymond: En most sasokra akarok vadászni s nem pazarolom az időmet csiripelő verebekre. (Élénk derűtség a baloldalon.)

Felkiáltások balról: Szünetet kérünk!

öt perc szünet után

Hock rátér a miniszterelnök programjának bírálatára. Szerinte a miniszterelnök nem a maga egyéniségét, hanem a nemzeti eszmények tőkáját tette kockára. Sajkját e nemzeti eszményekkel ellenkező szelek kormányzására bizta. Kereskedelem, ipar, minden tényező meghozta áldozatát a magyar nyelv érvényesüléséért és Tisza mégsem ez irányban indult utra. Megtanulta ap-

— Olivia kissasszony kezét kérem.

Mr. Appleton előre fordította a szék karján levő telefont s az egyik kagylót látogatójának nyujtva beleszólt a masinába.

— Halló Oliva! Mászter Brown Tamás, 10.000.000 dollár, kezdetet kéri.

A másik pillanatban dobogó szívet vette tudomásul a szerencsés kérő a boldogító „yes“-t.

Két óra mulva Brown irigyelt férje volt az isteni Olivianak. Két hónap mulva pedig magához rendelte legügyesebb munkását.

— Egy fonográfot csinálsz, sulya 50 gramm legyen.

— Egy gyönyörű csigát vett elő s aztán folytatá:

— Ebbe a csigába helyezd el, de semmi nyoma se lásson. Tíz napi szabadságot kapsz és jutalmul 500 dollárt.

Tíz nap mulva a szép Oliviat férje egy gyönyörű kalappal lepte meg, amelynek egyik oldalán egy nagy rózsaszínű csiga pompázott. Tizenöt nap mulva pedig Brown Tamás és neje azelett a békebiró előtt állottak, aki összeadta őket.

— El akarunk válni a feleségemtől, jelenté ki Brown Tamás, amely kívánság hallatára a szép Olivia kiesi hijja

hogy a földre nem esücsült, de még a békebiró is annyira fel volt indulva, hogy egy ah! pottyant ki hamis fogorai közül. A kíváncsiság azonban legyőzte a meglepetését.

— Aztán miért? kérdé.

— Megesalt, volt a felelet.

A szép Olivia gyorsan magához tért. Ha az ő hibájából mondják ki a válást, elveszti a mesés möringot.

— Most már én kérem a válást; ilyen sértés után nem maradok felesége ennek a szörnyetegnek.

Brown Tamás a felesége kalapjához nyult s valamit megnyomott, amit érdekes beszélgetés követett:

— Valahára itt vagy Oliviam.

— Alig tudtam menekülni attól a vén majomtól.

— A vén majom én vagyok, szolt közbe mászter Brown, a békebiró helybenhagyó bölintásától követve.

— No csak hogy itt vagy Cupp, cupp. Jól kihasználjuk az időt, sokat mulasztottunk... Cupp... cupp... cupp... Ah ne szoríts annyira... cupp... cupp... ah... ah... ah...

— Roppant érdekes. jegyzé meg a békebiró és tenyeréből tölesért csinált a fülére; hogy jobban hallhasson. Amde a szép Olovía aki eddig dermedten állott

hirtelen lekapta a fejről az áruló kalapot és úgy teremtette a padlóhoz, hogy egész porfelhőt támasztott, azután el — kirohant, mint egy furia. Mähetett Nemzeti tulajdonnak.

Mászter Brown két öreg könnyesepet törölt ki szeméből. Oh olyan gyönyörű volt az a csalfa tündér.

A békebiró felállott székéből és felvette a padlón heverő kalapot.

— Vigasztalódjék mászter Brown, mondá e a kalap miliókkal fogja kárpótolni.

Mászter Brownnak egyszerre elállott a könyhullása.

A dolog igen egyszerű, folytatá a békebiró. Megalakítjuk a szarvak ellen biztosító társaságot. Mindenki, aki bebiztosítja magát, egy ilyen kalapot kap a felesége részére.

— Edison önhöz képest kis miska! tört ki mászter Brownból az elismerés, holott pedig azt kellett volna, hogy mondja a békebirónak:

— Kedvesem ön számár, akinél nagyobb csak éu vagyok. A szerelem a legjobb biztosíték a szavak ellen.

Darvass Festvérek.

NÖIDIVAT ÁRUHÁZA
Főtér a Hungária kávéház mellett.

Tisztelettel értesitik a Debrecen és vidéke t. hölgyközönségét hogy őszi bevásárlási utjokról visszaérkezve

az őszi és téli ujdonságok, női és gyermek felöltők

legdivatosabb és legszebb darabjait szerezte be.

jától, hogy e nemzetet nem eszményekkel, hanem csak többséggel lehet kormányozni. Szóló nem hiheti, hogy a korona nem adta volna meg legnagyobb kívánságunkat is, ha egységes nemzeti közvéleménnyel találja magát szemben. De így: miért legyen a korona pápább a pápánál, miért legyen a közös uralkodó sovínistább magyar, mint Tisza István? Mire való volt akkor az a nagy küzdelem? Nem erőpazarlás volt-e féljövendőségeket kicsikarni a királytól? Mit ér, ha a betegnek a testéből kivesszük a galadferget, de úgy, hogy a féreg feje bennmarad? Bizony azt a szegény beteget újra meg kell majd operálni. — Visszapillantást vet a válságra. Khuen-Héderváry úgy jött ide, hogy mindenki azt hitte: na ez miniszterelnök lesz a végelgyengülésig. És mellette Tisza volt a nemzeti irány képviselője. Pedig Tisza eleitől fogva kicsinyelte azt a küzdelmet, csak mikor a szabadelvű mandátumok inogni kezdtek, akkor kezdte ő hangoztatni, hogy holmi kompromisszumokra van szükség a koronával. Elesen kritizálja ezután, hogy mit hozott Tisza. — Neki, ugymond, nem a béke volt a célja, hanem a zavarosban való érvényesülés. Tisza kiugrott a politikai kartellból és később ajánlatot tesz. Így kell jellemeznie Tiszának a 9-es bizottságban való szerepét.

A közös cimert magyar ember el nem fogadhatja. Ez rosszabb a mostani állapothoz. Ez gyalázatosság lenne! **Ivánka Oszkár:** A közös cimert csak lapsus linguae volt a miniszterelnöktől. **Tisza István:** Azt majd én fogom megmagyarázni, ha szükségét látom.

Hock János folytatja erős kritikáját. Beszédével az ülés véget ért. Holnap a vitát folytatják.

KÖZIGAZGATÁS.

A város és a belügyminiszter.

Az önkéntes adófizetés megtagadásának ügye.

— nov. 11.

Tudvalévő, hogy a város egyik régebbi közgyűlése megtiltotta, hogy tisztviselői az önkéntes adófizetésre jelentkezők adóját is elfogadják.

A főispán annak idején a közgyűlési határozatot a miniszteriumnak be is jelentette s egyidejűleg utasította a város polgármesterét, hogy a közgyűlés ezen határozatát terjessze fel.

A polgármester gróf Héderváry akkori belügyminiszternek e határozatot fel is terjesztette, aki azt hatályon kívül helyezte és megsemmisítette.

A miniszter e rendeletét a főispán utján juttatta a tanácshoz, mire a polgármester újból jelentést tett a főispánnak, hogy 1886. évi 21 tc. 73. §-a alapján adott jogánál fogva — ő a rendeletet aggályainál fogva végre nem hajthatja.

A főispán a polgármester ezen jelentését erre újból felterjesztette a miniszteriumhoz, honnan tegnap érkezett le Tisza gróf miniszterelnök mint belügyminiszter november hónap 6-ikáról kelt aláírásával az újabb rendelkezés, mely szerint a miniszter fentartja az elődje által e részben tett rendelkezést s utasítja a főispánt újból a további teendők végrehajtására.

A főispán tehát tegnap ismét megküldte a polgármesterhez a miniszternek ezen ügyben tett újabb rendelkezését, de

a polgármester előbbi álláspontjára helyezkedve újból azt jelentette a főispánnak, hogy azt végre nem hajthatja.

Ezek után a törvény rendelkezése szerint a főispán köteleességszerűen 3 nap alatt rendkívüli közgyűlést tartozik összehívni.

A rendkívüli közgyűlést még e héten valószínűleg e hónap 12. vagy 13-án d. u. fogják megtartani, mely elé természetesen már is nagy érdeklődéssel tekint a város egész közönsége.

× **A város és az egyházak szerződési ügye.** Tudvalévő, hogy törvényhatósági bizottság a belügyminiszter leirata folytán elhatározta, hogy az elemi iskoláztatás végleges rendezése és a város által a felekezetek arányában történő segélyezése tárgyában a város az egyes iskolát fentartó felekezetekkel e részben szerződést köt. E szerződések tervezetét a város közművelődési tanácsai osztálya elkészítette s ennek folytán a szerződések végleges megkötése tárgyában a tárgyalások az érdekeltekkel kezdetüket veszik. E tárgyalások sorrendjét a közművelődési osztály a következőkben állapította meg:

november 16-án	az ev. ref.
" 17-én	a róm. kath.
" 18-án	az izraelita.
" 19-én	a gör. kath.
" 20-án	az ág. ág. ev.

egyház kiküldöttjeivel fognak tárgyalni. A tárgyalások mindenkor délután 3 órakor a város háza nagytanácstermében veszik kezdetüket. A tárgyaláson Kovács József polgármester elnökle a város részéről Oláh Károly, dr. Magoss György városi tb. t. főügyész és Roncsik Lajos főszámvevő lesznek jelen. A tárgyaláshoz minden érdekelt egyház tárgyalása napján 3 kiküldöttet küld a bizottsághoz.

+ **Az igazoló választmány ülése.** A városi igazoló választmány tegnap d. e. 11 órakor tartotta meg Vecsey Imre v. főjegyző hivatalos helyiségében dr. Kola János elnökle alatt ülését. Az ülésben a bizottság az 1904. évre egybeállított legtöbb adót fizetők névjegyzékét hitelesítette jegyzőkönyvileg. A bizottság a névjegyzékét egyidejűleg megküldte a polgármesternek, ki azt 15 napra közszemlére kitéteti. Az ezen határidő alatt beadott esetleges felszólamlásokat a névjegyzék ellen az állandó bíráló választmányhoz kell benyújtani, melyre az érdeklődők figyelmét egyidejűleg felhívjuk.

S Z I N H Á Z.

Műsor.

Nov. 11. szerda: *Herbelin papa*, bohózat. C
Nov. 12. csütörtök: *Herbelin papa*, bohózat. A.
Nov. 13. péntek: *Bob herceg*, daljáték. B.
Nov. 14. szombat: *Othello* szomorú játék. C.
Nov. 15. vasárnap: délután *Mongodin ucséga*, bohózat, este *Tavas*, daljáték. Előszór.

— **(Az előadások kezdete.)** Tegnap már 7 órakor kezdődött az esti előadás. Némelyek a régi rend e visszaállításával elégedetlenek. De viszont az is bizonyos, hogy mások meg azzal nem voltak megelégedve, hogy az előadás fél nyolckor kezdődött. Mindenkit e téren kielégíteni nem lehet. Vitatható a kérdés: a helyi viszonyok és a színházi törzsközönség érdekei szerint szóvá tehető, melyik az

előnyösebb: a 7 órai vagy a fél nyolc órai kezdet? De semmi esetre sem lehet a dolgot úgy állítani élére, mintha a régi rend visszaállítása visszaesést, falusiasodást jelentene. Ennek a kérdésnek a városiassághoz semmi köze. Tisztán gyakorlati szempontból kell azt megítélni. Budapest (elég nagy város) a Nemzeti Színházban, a királyi Dalszínházban, a Népszínházban és a Várszínházban este 7 órakor kezdődik az előadás. Azért senki se mondhatja, hogy ezek a régi, elsőrendű műintézetek Mucsán vannak és a világvárosiasság monopóliumát a Vigaszínház, a Magyar Színház és a Király Színház szerezték meg a félóráska révén.

H I R E K.

Napló.

Naptár: Szerda, november 11. Róm. kath. Márton prot. Márton, görög. orosz Anastasia. (október 29.) zsidó: Marchesvan 21. — Napkél 7 órakor. — Nyugszik: 4 óra 26 perckor.

A legtöbb adót fizetők névsora.

Az igazoló választmány a múlt évi legtöbb adót fizetők névjegyzéke alapján egybeállította a jövő 1904. évi legtöbb adót fizetők névsorát, megjegyezve, hogy a *-gal megjelöltek adója kétszeresen számítatik.

A névsor a következő:

1) *Simonffy Imre nyug. polgármester 9257.02. 2) Sesztina Lajos kereskedő 6565.45. 3) *dr. Ujfaluassy József 6246.56. 4) *Aron Jenő 5542.74. 5) Riekl Géza 5541.40. 6) Vecsey Zoltán 5228.09. 7) *Koszorus Lajos 4785.82. 8) *Falk Lajos 4221.08. 9) Német András 4050. 10) *Berger Jenő 3862.82. 11) *Gvörffy Aladár 3708.42. 12) Aron Miksa 3636.98. 13) Reichmann Armin 3425.30. 14) *Rotschnek V. Emil 3261.36. 15) *dr. Sz. Szabó József 3073. 16) *Szikszay Lajos 2918.74. 17) *Hajdu Gyula ügyvéd 2902.72. 18) Harangi Sándor 2874.05. 19) Weichinger Károly 2795.04. 20) Kaszanyitzky Endre 2783.56. 21) Kardos László 2722.48. 22) *Hauer Bertalan 2606.98. 23) *Czégely Ferenc 2568.26. 24) Komlóssy Arthur 2557.80. 25) Lamprecht Frigyes 2448.84. 26) Nagy Jakab 2415.69. 27) Gara Lajos 2383.75. 28) Fried Emil 2318.21. 29) Bilkei Kövesdy Imre 2248.69. 30) Ifj. Horváth Tamás 2776.50. 31) *Lestyán Adorján 2319.80. 32) Horváth István 2166. korona 40 fillér. 33) *Szabó Kálmán kereskedő 2121.40. 34) Szentesi János 2064.77. 35) *Szent-Királyi Tivadar 2060. 36) Jóna István birt. 2032.85. 37) Ifj. Bányai István 2017.40. 38) *Dr. Tüdös János 2013.70. 39) *Dr. Széll K. orvos 2008.42. 40) *Komlóssy D. 1995.12. 41) Grausz Mór 1972.19. 42) *Dr. Csikos Sándor 1957.82. 43) Jóna János 1927.03. 44) Id. Bányai István 1923.36. 45) *Dr. Kocsár Gábor 1891.22. 46) Jámor János 1885.62. 47) Gyarmaty István 1848. 48) Tóth István építész 1808.59. 49) Gebauer Károly 1796.15. 50) Id. Balogh István 1765.88. 51) *Dr. Bruckner Ernő 1764.80. 52) *Kovács József polgármester 1725.96. 53) *Dr. Berger Andor 1722.56. 54) *Dr. Kemény Mór 1700.01. 55) Ori Mihály 1681.62. 56) Csanak József 1638.89. 57) Móricz Ferenc hentes 1622.77. 58) Geréby

Pál 1620'06. 59) *Puky Gyula 1620. 60) *Bernáth Elemér 1620. 61) *Györi K. mérnök 1612'60. 62) Szép József 1607'32 63) Boldogh István birtokos 1579'70. 64) Polgári Bálint 1571'08. 65) Horváth J. 1564'21. 66) Boczkó Sámuel 1561'65. 68) *Debreczeni Jenő 1535'48 69) *Dr. Gajzágó Béla 1530'62. 70) Hutflész Kázmér 1529'82. 71) *Aczél Géza 1528 korona. 72) Zöld János 1522'66. 73) Kertész János 1497'16 korona. 74) Kéki Sándor 1479'34. 75) *Lukács Armin 1475'02. 76) Tafler Ignác 1457'59. 77) *Szi ágyi Imre 1422'60. 78) *dr. Vargha Elemér 1419'79 79) Kenyeres Károly 1417'61. 80) *Zádor Lajos 1414'62. 81) *dr. Szotyori Nagy Kálmán 1413'72 82) dr. Varga Emil 1899'92 83) Ungváry József 1387'60. 84) Ifj. Kertész István 1375'91. 85) *Vecsey Viktor 1363'40. 86) *Szabó Lajos 1340'16 87) Fürst Odón 1338'97. 88) Ifj. Balogh István 1330'14. 89) gróf Cégenfeld József 1324'35. 90) Gyarmathy János, 1319'08 91.) Hochfelder Jakab 1311'18. 92) Kertész Imre 1296'95. 93) id. Harsányi István 1235'24.

Póttagok: Nemes Kálmán, Kerekes Géza, Geiger Simon, Erdélyi István, Vadon Sándor, Szántó Győző, Szabó Mihály, Hegedüs Ferenc, Szikszay Albert, dr. Nagy Lajos, Löfkovits Arthur.

Hány választó van a megyében

Az 1904-ik évi képviselők választók.

nov. 11.

A jövő évi képviselő választók névjegyzéke, — miután az ellen a Kuriához sem lehet már fellebbezni; az erre törvényszerűleg megszabott határidő lejárván, most már végleges s e szerint fognak megejteni a legközelebbi választásokat, miután aligha mulik el a jövő a házfelosztás nélkül.

E szerint a nánási kerületben van: Nánáson 1534, Dorogon 773, Hadszáron 656, Sámsonban 210, Tégláson 103, összesen 3286 választó.

A szoboszlói kerületben van: H.-Szoboszlón 1831, B. Ujvároson 258, Alsó és felső Józsan 40, H.-Szováton 247, V.-Péresen 269, M.-Péresen 108, összesen tehát 2753 választó.

A nádudvari kerületben van: Nádudvaron 300, Egyeken 159, T.-Csegén 97 Földesen 488, Kabán 524, Tetétlenen 133, P.-Ladányban 492, összesen 2193 választó.

H. Bösörmény külön választ közel 3000 választóval.

* **Csokonai születése napjának évfordulója.** Közeledik november 17-e, Csokonai Vitéz Mihálynak, Debrecen leghíresebb fiának születése napja, a mikor a költő iránti kegyelet és tisztelet, a Csokonai-kultusz lángja a város minden művelt polgárában fellobog és ünnepi fényvel ragyog. Az emlékezés, a hódolat tűzét legünnepesebben a Csokonai-kör óhajtja meggyújtani, mely a téli évad első felolvasó estéjét egészen Csokonai szellemének fogja szentelni. Az ünnepi estének minden pontja Csokonairól szól, Csokonaira vonatkozik, vagy épen Csokonaitól való. Az ünnepi estére, melyen találkozni szokott Debrecen irói világa,

az irodalom iránt érdeklődő közönsége és az iskolák lelkes ifjúsága a napokban bocsátja ki a Csokonai-kör a meghívót.

* **Perselyek felbontása.** A rendőrfőkapitányság ez uton értesíti a város közönségét, hogy a vakokat gyámolító országos egyesület megbízottja Halász D, a folyó évi november hó 12, 13 és 14-én itt Debrecenben a perselyek felbontása végett meg fog jelenni. Felkérik a közönség, hogy a humánus intézmény érdekében fogadja az érkezett jóakaratu támogatásával.

* **Az emberszeretet és iskolás leánykák.** Szép szokás és szép erkölcsi jellemvonás az emberszeretet, de e részben is mindenestre módja van a dolog gyakorlásának. Tegnap ugyanis az emberszeretet dicséretre méltó buzgalmától vezéreltetve a gör. kath. és róm. kath. iskolák iskolás leánykái jártak házról házra és hivatalból-hivatalba a szegény gyermekek karácsonyfájára gyűjteni. Bementek a polgármesterhez is, aki azonban az emberszeretnek a gyermekek által való ijétén gyakorlati módját a Köz nevében és helyesen is vizsálnak találta s felhívta a főkapitányt, hogy írjon át az iskolásokhoz s kérje meg, hogy a gyermekek által ilyen módon való szeretést és könyörület gyakorlását szüntessék meg. Mi pedig e tényt le rva igazán csak helyeselhetjük a polgármester eljárását a közrend nevében, de másrészt nevelési szempontból is. Ilyen módja a szeretetre való szoktatásnak a gyermekeknek nemcsak visszás, de nem is való. Más erkölcsi hatású eszközökkel tessék azt az iskolának helyén és idején gyakorolni és gyakoroltatni, de nem így.

* **Beteg a főkapitány.** Mint részvétellel értesülünk, Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány e hét hétfője óta ismét beteg. A tiszt főorvos jelentése szerint a főkapitány e hét folyamán kénytelen lesz otthon maradni s így hivatalos teendői ellátását ezen időre másra bízni.

* **Hirtelen halál.** Megirtuk e címen, hogy a kir. tanfelügyelő eselédje, Molnár Julia hirtelen meghalt. Holttestét a köz-kórház bonctermebe szállították, hol tegnap délelőtt boncolták. A boncolást dr. Balkányi Ede és dr. Szentpály Béni rendőrorvosok végezték Fittler Jenő rendőrfőigazgató jelenlétében. Az orvosok a halál okát orvostanilag igen ritka esetből kifolyónak találták. Az érdekes boncolásról az orvosok részletes jegyzőkönyvet vettek fel, melynek egyes pontjait tüzetes tanulmánytárgvává tessük, a szerencsétlen leányt ma temetik.

* **Terjed a vész.** Hosszas zárlat után csak néhány héttel ezelőtt oldotta fel az alispán a megye egész területét a sertés és a marha-zárlat alól. — Egész fellendült megyénk állatkereskedelmé azalatt a néhány hét alatt és most már ismét itt a veszedelem. Pár nap előtt jelentettük, hogy Hajduböszörményben kiütött a sertésvész. Tegnap ismét Nádudvar került zár alá, mert úgy bel, mint külterületén kiütött a hasított csülkü állatok között a száj és körömfájás. Az alispán a főszolgabírótság útján megtette az óvintézkedéseket, hogy a vész továbbterjedését megakadályozzák.

* **Talyigások meg a rendőr.** Szörnyen haragszanak a debreceni talyigás céh tagjai a rendőrökre, mert bizony sűrűn megesik, hogy egyik-másik részeg talyigást a rendőr bekiséri. Szidják is egymást mindenütt, ahol csak erre alkalom kínálkozik. Tegnap délelőtt az Eötvös-utcaán volt egy kis összekoccanás.

A 176. és 202. számú talyigások Szabó József és Tóth István pityókás állapotban takaros utcai botrányt rögtönöztek. A rendőr közbe lépett, mire aztán együttes erővel nekiestek a rendőrnek s csak egy arramenő kartársa mentette meg az elpáholástól. A két talyigás a rendőrségre került.

* **Halálozások.** A helybeli anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál tegnap a következő halálozásokat jelentették be. Lindenfeld Ignác izr. 68 éves, Papp Lászlóné ev. ref. 48 éves, Ivánka Mihályné róm. kath. 71 éves, Györi Lászlóné ev. ref. 83 éves, Dankó Gyula ág. ev. hét hónapos, Kocsis János ev. ref. 9 hónapos. Kunkli N. (fiu) 1 óráig, Kis Lujza róm. kath. egy hónapos, Győrössy István ev. ref. öt hónapos, Balogh Istvánné ev. ref. 52 éves, Balogh N. (leány) egy óráig.

* **Rövid hírek.** *Vadállat.* A nagy-kikindai kórház főápolója egy jó családból való beteg leányt oly súlyosan bántalmazott, hogy valószínűleg belehal. — *Öngyilkos gyermek.* Az aradi rendőrség kapuja előtt a napokban agyonlőtte magát egy Jellinek Kálmán nevű 14 éves borbélyinas. — *A törpekirály.* Varasdon egy panorámás furcsa ici-pici emberkét mutogatott, olyan kicsiny volt, hogy méltán megérdemelte a törpekirály nevet. A napokban azonban kitűnt, hogy a törpekirály nem emberke, hanem majom, a melyet élelmes gazdája úgy megborotvatott, hogy emberi lénynek nézték. — *A druzsáság hátránya.* A római postára egy zsák bab érkezett ezzel a címmel: Santopadre Pius Sartó, a mi annyit tesz, hogy Santopadre Pius szabó, a postán azonban úgy értelmezték, hogy Sartó Pius szentatyának küldik a babot s el is szállították sőt el is fogyasztották a Vatikánba, mire a tévedés kiderült. A pápa druzsája persze dühös, bezzeg örülne, ha fordítva történt volna a tévedés és neki kézbesítettek volna egy csomó péterfillért.

* **Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám.** Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatárak, fehérneműek, férfi, fiu és leány ruhák, tükör és képek raktára.

* **A tifusz járvány ellen legbiztosabb** ban óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyuvíz minden bacillus tól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyuvíz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedül Schwartz-féle dohánytözsdeben Piac-utca 29. a városházával szemben.

* **Az előkelő férfi világ figyelmébe** ajánljuk Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabású férfi ingek. Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok olcsó szolid szabott árak.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara ját szik.

E G Y L E T.

Mozgalom a tisztviselők fizetés rendezése ügyében. Az állami tisztviselők országos egyesületének központi választmánya tegnap tartotta első ülését a fizetés rendezés tárgyában, melyre a központi választmánynak vidéki tagjait is

meghívták. Városunkból Kazinezy Gábor a debreceni hajdumegyei kör elnöke e célból Budapestre utazott. — A debreceni hajdumegyei kör választmánya pedig e hónap 12-én tart ülést, hogy megbeszélje a további teendőket a fizetés rendezés jelenlegi állapotáról.

TÁVIRATOR.

A helyzet.

Budapest, nov. 10. Politikai körökben a helyzetet ismét aggasztónak találták. A Kossuth-párt tegnapi határozata természetesen a kormányt is foglalkoztatja. Ma megjelent a Házban gróf Apponyi Albert volt házelnök is, a kivel Tisza István miniszterelnök és Plósz igazságügy miniszter hosszasan konferált. A miniszterek azután, — a míg teremben a szavazás folyt, — tanácskoznival vonultak vissza és hír szerint Kossuth Ferencet is belevonták a tanácskozásba. Tegnap estig hír szerint az volt a terv, hogy Tisza miniszterelnök be fogja nyújtani a már bizottságilag letárgyalt ujoncjavaslatot és annak napirendre való kitűzését fogja kérni.

E napirend-indítványhoz csak négyen szólhatnak hozzá s a javaslat így napirendre kerülve, a miniszterelnök meglátná, kik azok, kik nem hajlandók közreműködni arra, hogy a visszatartott katonák mielőbb hazabocsátassanak.

Az volt a terv, még pedig olyformán, hogy Tisza a holnapi ülés végén fogja beajánlani ezt a napirend-indítványt. Nincs kizárva természetesen, hogy újabb fejlemények e tervet megváltoztatják.

A Hock János beszéde közben való szünetben Lukács László pénzügyminiszter szobájában volt egy kis konferencia, melyen Cseh horvát miniszter és Tomasics volt horvát miniszter vettek részt.

A kormány mindenképpen rajta lesz, hogy a helyzetet békés kapacitálással megoldja.

A közös jelvény.

Budapest, nov. 10. Tisza gróf képviselői körökben nagy felháborodást keltett tegnapi kijelentése, hogy közös jelvény nyelvbottlás volt, melyet a ház egyik közelebbi ülésén úgy fog kimagyarázni, hogy nem közös jelvényről, hanem egyöntetű jelvényről van ez.

A ház feloszlata.

Budapest, nov. 10. A képviselőház pénzügyi bizottságában Tisza István Rakovszky kérdésére kijelentette, hogy helytelen az az állítás, hogy ő garanciát vállalt volna, hogy a választásoknál garanciát nyer. Tiszta szédelés volna ily irányban szavatosságot vállalni. A mi a ház feloszlataát illeti, meggyőződése szerint a koronának feloszlataási joga semmi körülmény által nincs befolyásolva. *Allamjogilag a ház feloszlataására nincs semmi akadály.* Az új ház egybegyűlésének csak oly időben kell történni, hogy e jövő évi költségvetés tárgyalható legyen. Egyelőre a ház feloszlataát nem tartja sürgősen szükségesnek. A bizottságban a

tisztviselők fizetés emelését is tárgyalták, de határozatot nem hoztak. A vita folytatását holnapra halasztották.

NYILT-TÉR. *)

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kinyilatkoztatom, hogy én a T. család egyik tagját sem rágalomzattal tudtommal, de ha tudtomon kívül berugott állapotban meggondolatlanul megtettem volna; bocsánatot kérek annál is inkább: mert arra, hogy ez megtörtént volna, egyáltalán nem emlékszem és mindazokat, a kik azt állítják, hogy én T. M. kisasszonyról józan állapotban sértőleg nyilatkoztam, hitvány, aljas, gazembereknek tartom. Ha tudtomon kívül a családot bármiként is megsértettem volna, ismételt bocsánatot kérek.

Aikier Ferenc.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debrecen, Kistemplom bazar.

Ujonnán átalakított divataruház.

Menyasszonyi kelengye
Vászon készfehérnemű.
Külön szőnyegosztály.

Ágy és asztalterítők, függönyök, butorszövetek, Cocus lábtörők, fianel takarok, lópokroccok.

LEIENOOLEEUUM.

Olcsó szabott árak!

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetőség Debrecen.

27791—908 sz.

A.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetőségének 1904 illetőleg 1905 és 1906 években az alábbi csoportokban felsorolt anyagokra lesz szüksége, melynek biztosítása iránt ezen nel pályázatot hirdet.

I.

1300 krg. fagyú, 200 krg. stearin-gyertya, 300 krg. fehér szappan.

II.

1200 drb. somfa kalapácsnyél.

III.

150 drb. jelző zászlóhoz való börtök.

IV.

100 drb. istráng, 259 kgr. kender kötel 13 mm vastagságig, 1200 krg. vágott és vágatlan ólomzár zsineg, 500 krg. kötőzsineg.

Az ajánlati felhívás illetőleg szállítási feltételek, valamint az ajánlati minta a debreceni üzletvezetőségnek megszerezhető, a többi üzletvezetőségnek pedig a hivatalos órákban megtekinthető.

A szállításhoz irányadók a 122291/96 sz. általános anyagszállítási, a fagyura

nézve a 89275/92 sz. különleges szállítási feltételek ezen feltételek a. m. kir. államvasutak budapesti nyomtatvány-táránál készpénzért megszerezhető. Az általános szállítási feltételek ára 50 fillér, a különleges feltételek ára 30 fillér.

A kitöltött és ivenkint egy korona értékű magyar okmány bélyeggel ellátott ajánlatok a debreceni üzletvezetőség I. általános osztályának 1903 évi december hó 9-ik napjának déli 12 óráig benyújtandók vagy postával beküldendők. Bónatpénzül szállítandó anyagértékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1903 évi november 8-dikának déli 12 órájáig a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárához beküldendő.

Elkészve beadott, vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetőség Debrecen.

(Utányomás nem díjazatik.)

362 szám.

Az ISTVÁN gőzmalom-társulat
ÖRLEMENYEINEK
ÁRJEJYZEKÉ

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított és 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.	Z	100 kiló		Zsákonként á 85 kilógramm	
		K.	f.	K.	f.
Asztali dara nagyszemű	A	27	—	22	95
" aprószemű	B	26	20	22	27
Királyliszt	0	26	20	22	27
Lángliszt kivonat	1.	25	40	21	59
Elsőrendű zsemlyeliszt	2.	24	60	20	91
Zsemlyeliszt	3.	23	60	20	06
Elsőrendű kenyérliszt	4.	22	60	19	21
Közép kenyérliszt	5.	21	60	18	36
Kenyérliszt	6.	21	—	17	85
Barna kenyérliszt					
szákonként á 70 klg.	7.	19	20	13	44
" " " " "	7 ¹ / ₂	16	80	11	78
" " " " "	8a)	13	80	9	06
Takarmányliszt 50	8.	11	80	8	26
Finom korpá	11.	8	—	4	—
Durva korpá	12.	8	—	4	—

Debrecen, 1903. nov. 11.

Frisch-féle

szabadalmazott

alsónadrágok

Debrecen és vidékére

kizárólag

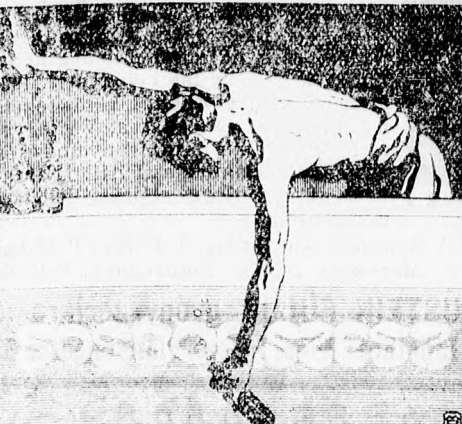
FEKETE JAKAB

férfi divat kalap és
fehérnemű üzletében,
Debrecen, főtér.

Magasjutalékkal felvételnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásra, az 1883. évi XXXI. t.-c. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300-500 korona kereset, — Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó”, kiadóhivatalának, postafiók 180. Budapest. —

**BRAZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

**NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEZ
HELEKELVE VAN!**

Villanyos házi esengők

vész- és tűzjelzők, telefon berendezések és javítások feltűnő olcsó árban készül egy es fél évi jótállás mellett

Rosenberg és Hammer

villanyszereszeknél,

Debrecen, Piac-utca 2-ik szám,
a nagytemplom mellett.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”
jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Zsirnak való szalonna 1 kg. 1 korona 28 fillér.

Mától kezdve kitűnő minőségű HAZI HURKA

kapható és pedig:

minden kedden alföldi hurka,
„ csütörtökön német ”
„ szombaton magyar ”

Prágai bőrös karmanadli; valamint különféle hideg felvágottak.

Kovács Kálmán és Tarsa

hentes-üzletében.

D é g e n f e l d - t é r .

Kassai és prágai sonka.

Prágai füstölt bőrös caraj.

Zsirnak való szalonna 1 kg. 1 korona 28 fillér.

Hajdu- megyében

eddig

8 főnyereményt

és

29 más nagyobb
nyereményt

fizettünk ki

Bebizonyított tény, hogy a magyar királyi szab. osztálysorsjáték útján igen sokan jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz: miáltal a magyar osztálysorsjegyek általános kedveltségnek örvendenek. — Egyetlen más sorsjáték sem nyújt hasonlóan kedvező nyereségi esélyeket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a magyar osztálysorsjáték.

A következő osztálysorsjáték hat osztályában 110.000 sorsjegyből 53.000 darabot, tehát a felét körülbelül

14¹/₂ millió korona készpénzzel sorsolják ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve 600.000, 400.000, 200.000, 2 á 100.000, 90.000, 2 á 30.000, 70.000 stb. stb.

Első osztály huzásai már folyó hó 19. és 20-án.

Az első osztályu eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél kor. 6.—, negyed kor. 3.— és nyolcad l kor. 50 fill.

Sorsjegyeket postautalvány-összegek ellenében vagy utánvétellel küldünk. Hivatalos nyeremény jegyzékkel pontosan szolgálunk. — Játéktervet minden sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Gizella-tér I. T.

Sürgöny-cím: „Nemzeti Pénzváltó Budapest”.

Intezetünk

abban a helyzetben van, hogy bármily nagy nyereményt — még esedékesség előtt is — a legszigorubb tóktartás mellett, juttatékmentesen fizet ki és ügyfeleinek minden irányban a legmesszebbmenő biztonságot nyújtja.

A legtöbb főnyereményt nálunk

vásárolt sorsjegyeken nyerték.

! Hallatlan olcsó!

395 darab tárgy, ára 1 frt. 85 kr.
1 pompás, garantizált, jól járó, elegáns óra, 24 órában kell egyszer felhuzni, aranyozott lánccal, egy gyönyörű melltű, s imili-brillanttal, egy aranyozott gyűrű uraknak, róknek. Egy pompás készlet mely áll: manchetták, gallérok, 6 törülköző, egy elegáns írőkészlet, egy pompás toilette tükör, fésűvel, egy jó szagu toilette szappan egy bekötött jegyzőkönyv 12 művész kártya híres emberekről, 72 író toll és még 290 darab vegyestárgy házi szükségletre alkalmasak. — megküldetnek: — utánvét, vagy a pénz előleg megküldése mellett,

GRÜNNER C. Krakkó-ban.

Ha 2 csomagrendeltetik, ráadásul egy szép zsebkést adunk.

Ha nem alkalmasak, a pénzt vissza adjuk.

Üzlet áthelyezés végett rendkívül leszállított árak!

Kalapok, cipők, ingek, nyakendők, gallérok, kézelők, harisnyák, zsebkendők, esőernyők, pénz-, szivar-, cigaretta- és dohánytárcák, zsebkések, ollók, gyermekjátékok, gyermekkoscsik, ajándéktárgyak stb. — Téli sapkák, trikóingek, trikónadrágok **hallatlan olcsó** árban.

Miklós és Markbreit
bazár, Frohner-szálloda mellett.

■ Az üzlethelyiség kiadó! ■

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdacsa!

melyek évek óta a legjobb eredménnyel használtatván és a legkiválóbb orvosok által mint **gyengéden hashajtó, feloldó szer** ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák, teljesen ártalmatlanok, Cukrozott alakjuk végett a gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegercs, mely 8 dobozt tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 korona o. é. 2.45 korona összeg előzetes beküldése esetén egy tegercs bérmentesen küldetik.

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó labdacsaát. Valódi csak ha minden doboz hátsó oldala a törvényileg bejegyzett „Hell Leopold“ védjegyünkkel, vörös-fekete nyomtatással van ellátva. Védjegyzett dobozaink, utalványaink és csomagolásainknak a „Philip Neustein Apotheke“ aláírást kell tartalmazniuk.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ó. Füleky P. Mihailovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza
a „Szt. Lipóthoz“ Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

Felhívás

a Debreceni Kölcsönös-Segélyező-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a **XXI-ik. évtársulatot.**

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékoságra még a szegényebnek is alkalmat szolgáltasson.

Egyletünknek jelenleg 8000 tagja van, akik 12,000 betéti könyvecskével 75,000 törzsbetéteket fizetnek. **Törzsbetét tőkénk 5 millió koronát tesz,** melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

■ **Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez.** ■

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszoneredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor **a befizetett összeg 6% kamatos kamatjának felel meg.**

A szövetkezet egyenlő jogu tagja az is, a aki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát. **Egy üzletrész értéke 120 korona,** mely havonként 5 koronas vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben befizethető.

Üzletrész váltható minden hó 5 ig és minden év december haváig felmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek fizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizetik. Kölcsönök üzletrészek alapján is adatnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszerismindenkorra 40 fillér (20 kr.) beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi és segélyalapok összege már 110,000 koronát tesz.

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszavizetésre is adatnak. — Ily esetekben 2 korona betét után 1400 korona kölcsön adható.

A **XV-ik,** vagyis 1898-iki évtársulat végleges elszámolása és kifizetése 1904. február hó végén történik.

Vidéki tagoknak díjmentesen adunk postatakarékpénztári befizetési lapokat.

Debrecen, 1903. november hóban.

Fenyéry Zádor Lajos,

elnök.

Dr. Szántó Sámuel,

igazgató.

Uj betéti könyvecskéek válthatók az egylet helyiségében,

(Zádor Lajos házában, **Kossuth-ucta 11-ik szám** udvari keresztépülete, első emeletén.)

■ **Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak.** ■